

Met de hand

Van Mels van Driel verschenen eerder bij De Arbeiderspers:

Het geheime deel. Mannelijke onmacht door de eeuwen heen.

Geheime delen. Alles wat je er altijd al over wilde weten

Mels van Driel

Met de hand

Een culturele geschiedenis van de soloseks

Uitgeverij De Arbeiderspers · Amsterdam · Antwerpen

Redactie en uitgever hebben de grootste zorgvuldigheid betracht bij het achterhalen van de rechten op geciteerde teksten en/of het beeldmateriaal. Diegenen die menen toch nog rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich wenden tot de uitgever.

Copyright © 2010 Mels van Driel

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam.*

Omslagontwerp: Mijke Wondergem

Omslagillustratie: Pierre Antoine Baudouin, *La Lecture*, 1760 (gespiegeld)

ISBN 978 90 295 7211 8 / NUR 865

www.arbeiderspers.nl

Inhoud

Inleiding

9

Over leeftijden, locaties en frequenties

21

Kleine kinderen 23 Jongeren 25 Volwassenen en bejaarden,
dik en dun 30 Tijdstippen en locaties 32

Voorlichting

35

Zin in jezelf 38 Anno 1925 41 Masturberen na circumcisie
46 Masturbatie en verstandelijk gehandicapten 49 Mastur-
batie op commando 50 Workshops voor vrouwen – lessen in
masturbatie 52 Multipele orgasmen 59 Het masturbatie-
repertoire 60 Vingeren 62 De vrouwelijke prostaat en
ejaculatie 66 De ontdekking van de clitoris 68 In het bijzijn
van anderen 70

Hulpmiddelen

73

Sextoys 75 Dildo's, vibrators en spelden 77 De geschiede-
nis 80 De vibrator als medisch instrument 84 Mannen over
hulpmiddelen 88 De Kijkshop 91 Kabouter Butt 94 Paar-
den 97 Een goed orgasme is niet te koop 100 Anale stimula-

tie 103 Kunstmatige ejaculaties 105 Het volume, de geur en de smaak van sperma 106 Bill Clinton 111

Dieren

115

Dr. Tatjana 118 De diertuindirecteur 120

Dokters en andere geleerden

123

Tissot 126 Marie Antoinette 130 Door onanie veroorzaakte klachten 132 Oorzaken van onanie 135 Remedies 140 Neurasthenie, voeding en nogmaals vreemde voorwerpen 146 Clitoridectomie 155 De 'Verlichters' 156 De strijd in Nederland 160 Geesteswetenschappers 165 Masturbatie en prostaatkanker 170 Andere moderne inzichten 174 Internet en dagboeken 175

Cultuur, godsdiensten en filosofen

185

Mythologie 188 Het Oude Testament en het jodendom 192 Onan 196 Ezechiël 197 De christelijke kerken 200 De islam 208 Het taoïsme 209 Moderne filosofen 211 Conclusies 218

Schrijvers en dichters

219

Antieke teksten 223 Franse priapeeën uit de zestiende en zeventiende eeuw 228 Mannelijke buitenlandse auteurs 234

Vrouwelijke buitenlandse auteurs 246 Nederlandstalige literatuur 249 Gerard Reve 256 Nog meer gedichten 259

Entertainment

265

Toneel 267 Songs en limericks 269 Cabaretiers 273 Films 276

Kunstenaars

281

Giorgione 285 Titiaan 287 Rembrandt 290 Baudouin 292
Rops 293 Klimt 295 De Feure 296 Beardsley 298 Schoff
299 Schiele 300 Grosz 302 Schad 303 Dalí 305 Fischl
306 Serrano 307 Emin 309 McKenzie 311

Tot slot

315

De moraal 316 Het taboe 320

Dankwoord

325

Bronnen

327

Inleiding

Onder zelfbevrediging verstaat men het verschijnsel dat men door handelingen aan het eigen geslachtsorgaan bij zichzelf seksuele opwindning met eventueel een orgasme opwekt. Voor de man geldt dat hij zijn zaad niet in de daarvoor bedoelde opening in een vrouwenlichaam brengt. Hij verspilt zijn zaad. Zo werd dat binnen veel religies en culturen eeuwenlang beschouwd.

Andere veelgebruikte benamingen voor zelfbevrediging zijn masturbatie, onanie en soloseks. Het gaat om een verschijnsel dat bij mens en dier en bij beide geslachten voorkomt. Het woord masturbatie is afgeleid van de Latijnse woorden *mas* en *turbare*, mannelijk(heid) en (heftig) bewegen. Een variant op deze etymologie is dat het eerste deel van het woord kan worden opgevat als *manus*, hand, en het tweede deel als *stuprum*, ontucht. De term werd in het Latijn gebruikt door Martialis in de vorm van ‘masturbor’. Dit is een *deponent* werkwoord. Het heeft dus in de passieve vorm actieve betekenis. Een actieve woordvorm als *masturbare* ontbreekt.

Op *GeenStijl* wordt masturberen ‘fappen’ genoemd. ‘Even een kopietje maken’ schijnt een uitdrukking te zijn die voorkomt bij ambtenaren die zich even op de wc willen ontspannen. In Thailand noemt men masturbatie ‘flying your kite’. Op www.snierken.nl en www.forum.fok.nl vindt men meer dan duizend Nederlandse uitdrukkingen voor masturbatie door de man. Het aardigst vind ik: herenenkelspel spelen, de hand-tot-manrelatie verbeteren, afromen, seks uit het vuistje, aan prostaatkankerpreventie doen (dat stoelt op waarheid!), de familiejuwelen oppoetsen, de lama doen spuwen, de kindertjes uitlaten, proteïne shaken, jorissen, naar de Gamma gaan, pretpap maken, trouchen (onder de douche), een monoloog voeren, even een tomke doen, met de pud-

dingbuks schieten, kale Henkie in coma rossen, de eikel snuiten, slagroom kloppen, een witbiertje tappen, de conclusie trekken, testosteronnen, Kees Jansma plagen, drie gram afvallen, strieken (Drenths!), schwoengen (Limburgs!), vendelzwaaien met de korte stok, goede wil tonen, stokje duwen, eigen rechter spelen, een miljardenmoord plegen, het plafond witten, en piele jeppen (Fries?).

Synoniemen uit *Ut Haagse Groen-Geile Boekie* (2008) zijn onder andere: effe an je kindâharrempie trekke, effe de handkâh pakke, effe voâhhuidjogge, effe ut stof ûit je zaadstengel kloppe, 'm effe door ut vûisje hale, effe de saulaunèse danse.

Voor masturbatie door de vrouw zijn er veel minder uitdrukkingen, laat staan synoniemen. Dat komt omdat de fallus een orgaan op zich is. Voor een vrouw maken de geslachtsorganen integraal deel uit van haar lichaam. De penis is letterlijk en figuurlijk een buitenbeentje.

Ongetwijfeld is voor masturbatie door de vrouw 'vingeren' de bekendste uitdrukking. Andere zijn: achtjes draaien, strelen, poezelen, vaginaal rukken, de vijver laten vollopen, plonsen, blubben, de poes voederen en clitsjoelen.

De allereerste beschrijving van masturbatie door een vrouw in de westerse canon hebben we te danken aan Resif de la Bretonne, geciteerd door de seksuoloog Havelock Ellis (1859-1939) in *De ontwikkeling van de zedigheid* (1897). In 1755 had Resif een niet knappe maar welgebouwde vrouw leren kennen. Ze werd opgevoed in een klooster. Hij zag haar, terwijl zij uit het raam wellustig naar een jongeman keek, opgewonden raken:

Haar bewegingen werden geagiteerd; ik naderde haar en geloof werkelijk dat zij bezig was liefdesuitdrukkingen te bezigen; zij was rood geworden. Dan zuchtte zij diep en werd onbeweeglijk, terwijl zij haar beenen uitstreckte, die zij stijf hield alsof zij pijn had...

Tegenwoordig zijn er prachtige niet-pornografische sites waarop beelden en geluiden van masturberende vrouwen en mannen worden getoond. Verreweg de beste vind ik *www.beautifulagony.com*. Tegen betaling kan men bijna duizend gezichten zien bewegen. Hoe men precies masturbeert, wordt niet duidelijk. Iedereen kan een digitale video insturen, waarvoor overigens wel betaald moet worden. De inzenders blijven anoniem, niet het aantal minuten en megabytes die hun hemelse ervaring precies duurt. Kennelijk hebben veel mensen exhibitionistische trekjes. Maar, men zou de site zelf ook preuts kunnen noemen, want, zoals gezegd, de geslachtsdelen komen niet in beeld, zelfs geen tepel. Voor de vleeswaren is *www.seememasturbate.com* een betere site. De orgasmen op *www.beautifulagony.com* zijn in tegenstelling tot op menige pornosite echt. Het lijkt alsof die echtheid het wisselgeld is voor het ontbreken van borsten, vulva's, billen en penis. Het hoge werkelijkheidsgehalte maakt ook wel nieuwsgierig!

Ondanks de gemene deler van lipbijten, kreunen, enzovoorts is er de nodige variatie. Sommigen woelen door hun haar, sommigen huilen, sommigen schreeuwen. Er lijkt een zekere voorkeur voor een zo 'groot' mogelijk orgasme te bestaan. Hoe uitbundiger en hoe luidruchtiger, hoe beter. De schaamte voorbij.

In de nauwe frames op *beautifulagony* verschijnen af en toe dingen die de orgasmen een huiselijk accent geven, bijvoorbeeld flesjes shampoo op de rand van het bad en kussenslopen bedrukt met scheepjes. Telefoons rinkelen en soms wordt ook opgenomen. 'Hi dad.' Nettere porno is nauwelijks denkbaar!

Bianca Stigter wijdt in haar boek *De ontsproten Picasso* een compleet hoofdstuk aan deze site:

Ze likt haar lippen. Ze bijt op haar lip. Haar mond blijft een beetje openstaan, want er moet veel adem doorheen. Haar wangen worden iets roze. Ze likt haar lippen. Ze bijt op haar lip. Ze slaat haar ogen neer. Haar neusvleugels trillen. Ze probeert te kijken, maar ze ziet niets meer. Ze likt haar lippen, ze bijt op haar lip. Ze geeft toe. Ze doet haar ogen dicht.

Ik kijk nog.

Hij likt zijn lippen. Hij fronsst zijn wenkbrauwen. Hij is nog jong, maar je kunt al zien waar later de diepste rimpels zullen komen. Hij likt zijn lippen, hij bijt op zijn lip. In zijn rechterschouder trilt een spier. Zijn mond blijft openstaan. Zijn ogen zijn gesloten. Hij duwt zijn hoofd dieper het kussen in. Hij richt zich op, kijkt even om zich heen, alsof hij wil weten of alles nog is zoals het was. De ogen gaan weer dicht. Hij schreeuwt.

Ik steek een sigaret op.

965 gezichten staan er op de website, 1930 ogen, 965 neuzen, 1930 oren, 965 monden, ongeveer honderd armen, een paar brillen, iets meer piercings, twee hanenkammen en 965 glimlachjes. Op de site staan de gezichten als postzegels naast elkaar, pagina na pagina, en ze verschillen van elkaar zoals gezichten dat nu eenmaal doen – grote neuzen, dunne lippen, pruimenmondjes, pretoogjes, wallen, sproeten, lichte huid, donkere huid, zachte wangen, snor, sik, een gelijkenis met acteur Rob Lowe, een adamsappel. Een Keith Richards. Toch heeft er wel enige selectie plaatsgevonden; een doorsnede van de bevolking is het niet. Kinderen en bejaarden komen er niet op voor, boven de veertig is zeldzaam, geverfd haar gewoon. Het zouden de pasfoto's van een studentenkaart kunnen zijn, voor een studierichting die door meer vrouwen dan mannen wordt gevolgd. Kunstgeschiedenis, of psychologie.

Heel zelden is masturbatie zijdelings een issue in de politiek. In 2009 deed er in Engeland een grap de ronde naar aanleiding van bijzondere declaraties van hooggeplaatste politici. Wat was het geval? De echtgenoot van de eerste vrouwelijke minister van Buitenlandse Zaken, Jacquie Smith (1962), had een aantal pornofilms gehuurd. Op 29 maart 2009 gaf Smith toe dat ze ten onrechte pornofilms van haar echtgenoot had gedeclareerd als arbeidsonkosten. Zij moest mede om die reden aftreden. Vervolgens heette het dat hij 'ruined her career single-handedly'!

Terug naar waar het eigenlijk om gaat: masturbatie behoort belist niet tot de standaard-conversatieonderwerpen. Misschien ook wel omdat er zo weinig interessants over te zeggen valt? Men

kan zich zelfs afvragen of het wel onder 'seks' valt. In de voorlichting ter preventie van aids en zwangerschap was het in Amerika een tijdje mode om tieners voor te houden dat masturbatie een veiliger keuze is dan seks. Een zoethoudertje bij een abstinentieadvies.

Uiteraard werkte dat niet. De ene activiteit heeft niet veel met de andere te maken. Wat men ook onder seks mag verstaan, het is in ieder geval meer sociaal dan masturberen. Volgens sommigen gaat masturbatie meer in de richting van privéhygiënische handelingen als korstjes krabben of puistjes uitknijpen. Dat zegt overigens vooral veel over degenen die dat beweren.

Neem een feestje, een gezellig feestje. Neem een goede witte wijn, een fles of acht. En een intiem gezelschap, een mannetje of zes, dat elkaar al jaren kent en aan het einde van de avond nog even in een kringetje bij elkaar staat. Via de hypotheekrenteaftrek, de nieuwe iPod en de vakantie in Zuid-Afrika komt een dergelijk verjaardagsgesprek vanzelf op intiemer terrein: de kalknagels van Wim, het vaginisme van Hanneke, de obstipatie van Hans en het experiment van Melinde met de plastuit (het kartonnen schenkannetje voor vrouwen). En juist op het moment dat je denkt dat alle remmen los zijn en werkelijk alles bespreekbaar is, valt het woord 'rukken' ('Driemaal daags, mijnheer!') en slaat de stemming om. 'Nou Wim,' zegt de gastvrouw, 'zo kan ie wel weer.' Conclusie: masturbatie wordt als onderwerp van gesprek gemeen. Daarbij is er iets wonderlijks aan de hand. Menige vrouw denkt dat mannen het er onderling over hebben – machogedrag, opscheppen, ze kennen weinig gêne – en mannen denken dat vrouwen het er met elkaar over hebben – die zijn veel opener in het praten over lichamelikheden dan zij. In de praktijk blijkt echter dat beide partijen erover zwijgen, vrouwen nog meer dan mannen. Alleen bij jongens in de puberteit ligt dat anders.

Een collega die als puber op een Engelse kostschool zat vertelde mij over het spelletje 'soggy biscuit'. Daarbij masturbeerden de jongens gezamenlijk in een kring, rond een beschuitje. Als je klaarkwam was het de bedoeling het sperma op de beschuit te

lozen. Degene die als laatste kwam moest vervolgens de zompig geworden beschuit opeten. Verdere details wilde mijn collega niet prijsgeven. Wel wilde hij nog vertellen dat veel kostschooljongens in een wollen sok ejaculeerden; zo konden ze vlekken in de lakens voorkomen.

De Utrechtse oud-seksuoloog Frits Wafelbakker, overleden in 2001, beweerde ooit in een interview met *de Volkskrant* niet alleen dat 98 tot honderd procent van puberale jongens masturbeert maar dat er inderdaad sprake is van onderlinge verkenningen en stoeigedrag, en dat met een sterk competitie-element: wie heeft de grootste, wie kan het eerst spuiten en wie het verst? Naar de andere kant toe overdreef hij gelukkig net zo. 'In diezelfde leeftijdsgroep,' zei hij, 'zwijmelen meisjes weg bij lieflijke romances en kasteelromans.'

Frits Wafelbakker was de laatste inspecteur jeugdgezondheidszorg. Hij liet zich horen over kwesties als drugs, homo- en pedofilie. Over de acceptatie van homoseksuelen bleek hij, zelf homo, te optimistisch. Soms waren de onderwerpen waarmee deze spraakmakende inspecteur zich bezighield relatief onschuldig, onder andere hoofdluis op scholen en het vaccineren in streng religieuze gebieden, maar meestal lagen ze gevoeliger: drugsgebruik, pedofilie, homoseksualiteit. Opmerkelijk was een van zijn eerste acties als inspecteur. Begin jaren zeventig was er in Kralingen een popconcert. Wafelbakker zat er met zijn neus bovenop. Na afloop sprak hij laconiek over drugsgebruik. 'Onder de paraplu van de drugs is de alcoholproblematiek verborgen gebleven.' Over homoseksualiteit was hij vooruitstrevend. Hij maakte duidelijk dat het geen ziekte is. Hij wilde ouders ervan doordringen dat er niets mis was als hun kind met de boodschap thuiskwam homo of lesbisch te zijn. Hij bewerkte een Amerikaanse homobijbel uit de jaren zeventig, waarin ongecompliceerd over het genot en de problemen van het homoleven werd geschreven. In het voorwoord schreef Wafelbakker te hopen dat problemen, zoals schuldgevoel, over tien jaar verdwenen zouden zijn. In het aidstijdperk stond hij aan de wieg van het Aidsfonds.

In zijn persoonlijke leven ondervond hij problemen waarmee hij uiteraard ook in zijn werk werd geconfronteerd. Als kind kende de in Soerabaja geboren Wafelbakker warme gevoelens voor jongens. Contacten met mannen op latere leeftijd, toen hij in Amsterdam geneeskunde studeerde, liepen op niets uit. Hij trouwde begin jaren zestig. ‘Het was zo vanzelfsprekend,’ zei hij in 1997 in een interview met Judith Schuyf. Hij kreeg vier dochters. Het huwelijk hield geen stand nadat hij zijn vrouw vertelde bijeenkomsten te bezoeken van getrouwde mannen met homoseksuele gevoelens. Bij de scheiding werd bepaald dat hij zijn kinderen wel mocht zien, maar niet in het bijzijn van een eventuele mannelijke partner.

Hij had twee lange verbintenissen, maar daarna was hij weer alleen. Hij zette advertenties om in Friesland, zijn thuisland, contacten te leggen. Zijn ervaringen waren teleurstellend. ‘Er is in wezen weinig veranderd. De acceptatie houdt buiten de grote steden op,’ noteerde een interviewer. Ook dook de naam van Wafelbakker op als expert over pedofilie en misbruik van kinderen. Zijn standpunt was duidelijk. Ouderen moeten hun handen thuishouden, maar hij waarschuwde ertegen om niet elke aanraking tussen een volwassene en een kind af te doen als pedofilie.

Na zijn pensionering bleef hij trouw aan zijn onderwerp. Onder zijn leiding kwamen er richtlijnen over hoe te handelen bij seksueel misbruik van kinderen. Ook de controverse ging hij de laatste jaren van zijn leven niet uit de weg. Hij was voorzitter van de stichting die de erfenis van Edward Brongersma, een prominente socialist die zich tot jongens voelde aangetrokken, moest beheren. Wat er met diens collectie kinderporno moest gebeuren, was omstreken. Wafelbakker leidde de stichting met wijsheid en tact door een heel moeilijke periode.

In de jaren vijftig van de vorige eeuw was dit alles geheel anders. Op de cover van *Tijdloos ouderwets*, een in 2009 uitgekomen boek van Kees van Kooten (1941), staat een afbeelding van de naakte, welgevormde Lorraine Burnette. Het Engelse fotomodel was jarenlang zijn favoriete ‘nattedroomvrouw’. Het is een foto uit de

jaren vijftig, het allesbeheersende tijdsgewricht van de romanticus. Een tijd waarin het leven nog overzichtelijk was en mensen voorkomend en welbespraakt waren. Onaneren was, zonder internet, nog een hele klus! Van enigerlei voorlichting was geen sprake. Van Kooten ontdekte op late leeftijd dat hij de hand aan zichzelf kon slaan. "Tegenwoordig kunnen jongens comfortabel masturberen. Met hun duizelingwekkende hulpmiddelen, die wij allemaal ontbeerden toen ik zo oud was als de hele jeugd van nu," verzuchtte de schrijver in een interview met *NRC Handelsblad*.

Toch schamen de meeste mensen zich nog steeds om over masturbatie te praten. De Groningse oud-dichter des vaderlands Driek van Wissen (1943) schreef in dat verband 'Nooddruft':

Mijn liefde is nogal uitstendig,
van overspel word je zo moe;
vandaar dat ik mij af en toe
maar eigenhandig zelf bevredig.

Ay! Hier doorbreek ik een taboe,
want stellig vindt u dit onzedig.
Doch wie hield nimmer zich onledig
Met zulk een troosteloos gedoe?

Hij werpe nu de eerste steen
en hij verklare onder ede
dat hij des nachts steeds zielstevreden
de slaap heeft opgezocht meteen
en nimmer moederziel alleen
het oude stokpaard heeft bereden.

Kennelijk rust er hoe dan ook nog steeds een taboe op masturbatie. TNS-NIPO-onderzoek uit 2003 wees uit dat zelfbevrediging, als het gaat om seksuele taboes, zowel voor mannen als vrouwen onbetwist op nummer één staat. Twee en drie stonden erectieproblemen en geslachtsziekten. Vrouwen praten gewoonlijk graag, maar, als het om zelfbevrediging gaat, vinden ze het on-

derwerp moeilijker dan mannen (47 versus 32 procent). Hoe dat komt? Mannen zijn over het algemeen meer vertrouwd met hun geslachtsorganen, om de simpele reden al dat ze hun penis van jongs af aan bij het urineren tegenkomen. Meisjes moeten actief op zoek om te ontdekken hoe het er van onder allemaal uitziet. Dat gebeurt vaak niet, met als gevolg dat zij hun geslachtsorgaan als iets vies en lelijks blijven beschouwen. Maar, 'jongens hebben zo hun eigen zorgen', schreef Rik van Lunsen (*Seks moet je leren*, 1992), 'die vragen zich op latere leeftijd af of een kromme penis van te veel trekken komt. Tot diepere existentiële vragen komen ze meestal niet.'

In hetzelfde onderzoek uit 2003 werd gevraagd welk verschijnsel in de moderne Nederlandse maatschappij beslist geen taboe meer zou mogen zijn. Wat bleek aangaande het stilzwijgen rond zelfbevrediging? Maar acht procent van de vrouwen en zestien procent van de mannen vonden dat het taboe op masturbatie moest worden opgeheven. Conclusie: Het taboe op masturbatie zal waarschijnlijk niet de wereld uit geholpen worden. Is dat dan erg? Per slot van rekening wordt bij masturbatie door mannen het zaad wel een beetje verspild? 'En laten we de houtkap voor de miljoenen papieren zakdoekjes niet vergeten,' hoor je wel eens gekscherend zeggen. Voor vrouwen geldt dit in veel en veel mindere mate. Sommige vrouwen ejaculeren wel, maar de volumina zijn in vergelijking tot bij mannen gering.

Maakt het uit – op lichamelijk gebied – of iemand wel of niet masturbeert? Welnu, voor vrouwen doet het er weinig tot niets toe. Het is alleen oppassen geblazen met vreemde voorwerpen. Dat geldt uiteraard ook voor mannen. Verder moeten mannen oppassen om niet al te ruig tekeer te gaan: een penisfractuur ligt op de loer. Het gaat daarbij niet om het breken van een botje, maar om het scheuren van de omhulling van de zwellichamen. Dat gaat vanwege de dikte van dit omhullende bindweefsel soms gepaard met een knappend geluid.

Een ander probleempje dat zich kan voordoen is het zogenaamde 'pijpenstrootje'. Dan voelt men onderhuids over de pe-

nis een enigszins pijnlijk strengetje. Dat komt omdat er door het masturberen in de onderhuids gelegen ader trombose is opgetreden. Gelukkig komt dat gewoonlijk vanzelf weer in orde.

Op zich is het een logische conclusie dat gewenning aan masturberen tot een zekere passiviteit kan leiden. Maar wat is daartegen? Een actief wederzijds bevredigend seksleven is voor menigeen nogal prestigieus en daarom verre van zaligmakend. Al met al is het echter niet verstandig om bijvoorbeeld vijf maal kort achtereen te masturberen. De zaadblazen raken leeg en op het laatst verschijnt er alleen een beetje vocht, of in het ergste geval een beetje bloed.

Verder geldt voor mannen in geval van volledige onthouding – niet masturberen noch coïteren – dat na veertien dagen de zaadcellen via de urine een uitweg weten te vinden. Dat moet ook wel, want bij een gezonde jongeman worden er circa vijftienhonderd per seconde aangemaakt.

‘Kan masturbatie kwaad? Nee. Doet het goed? Heel eventjes, maar verder is het als activiteit toch wat sullig,’ schreef ooit columniste Beatrijs Ritsema. ‘Sullig – zoals je in afzondering een moorkop of twee zoute haringen kunt verzwelgen, en dat was dan het avondmaal.’ Wie zou haar mening willen weerleggen? Welnu, ik dus. Misschien masturberen er wel heel veel mensen met het beeld van hun geliefde voor ogen. Is dat dan geen liefde? Of mindere liefde? Wat is ‘liefde’? Mogelijk is masturberen voor veel mensen een manier om van zichzelf te houden. Dat heeft nog nooit iemand uitgezocht. Natuurlijk, als een mens seksualiteit kan delen met een ander, dan is dat mooi meegenomen, maar de kans dat je iemand treft met wie je het op dat gebied levenslang goed kunt vinden is kleiner dan dat je het met jezelf goed kunt vinden. Dus ‘mag je er’, om in EO-taal te spreken, ‘enthousiast voor zijn, er zin in hebben’. Je moet het alleen niet omdraaien: iemand doet het met zichzelf omdat hij of zij niet in staat zou zijn contacten te leggen. Wie zegt dat die bewering klopt? We zouden niet langer zogenaamd geschokt moeten reageren als masturberen ter sprake komt. We zouden het misschien wel moeten stimuleren,

want het is voor veel mensen net zo lekker en gezond als de zoute haringen van mevrouw Ritsema! Bovendien weet zij (Ritsema) niet dat masturbatie evenals coïtus heel goed werkt om een einde te maken aan de hik! (Peleg, 2000).

Ik ben ervan overtuigd dat veel mensen, oud en jong, ontwikkeld en niet-ontwikkeld, nog steeds onder het taboe rond masturbatie te lijden hebben. Ik ken in dit verband zelfs een professor en hij heet Wubbo Ockels. Hij was de eerste Nederlandse astronaut. Op vrijdag 9 januari 2009 hield de Wetenschappelijke Vereniging voor de Studie van Seksuele Disfuncties haar jaarlijkse, achteraf gedenkwaardige ledenvergadering te Ede. Het thema was 'Seks en wetenschap'. De laatste spreker was professor Ockels, over 'seks in de ruimte'. Het publiek hing aan zijn lippen. De hooggeleerde liet na om te vertellen over *Rocket Man (I Think It's Going to be a Long, Long Time)* van Elton John en Bernie Taupin. Daarin wordt onder andere bezongen hoe astronauten de tijd doorkomen (*Rocket man burning out his fuse up here alone...*). Hij liet echter wel zien dat astronauten onmogelijk geslachtsverkeer kunnen hebben. Pas helemaal aan het eind vertelde hij over de speciale, door hem persoonlijk ontworpen, ruimteslaapzak, en 'dat de Russen die nu nog gebruiken', en 'dat je daar met je handen ook nog enige bewegingsvrijheid in had...' En, als uitsmijter: 'dat hij *het* in de ruimte inderdaad een keer gedaan had'. Het m-woord kwam niet over zijn lippen, maar wel de opmerking 'dat je in de ruimte op moest passen met vloeistoffen...' Sommige dichters uiten zich ook zo, alsof er uit hun lichaam liters sperma vrijkomen, alsof ze een zondvloed zouden kunnen veroorzaken!

Ockels gehoord hebbende besloot ik dit boek te gaan schrijven. Wellicht zou ik het taboe op masturbatie de wereld uit kunnen krijgen. Of, in elk geval, allerlei onzin over masturbatie uit de wereld weten te helpen. Ik begon met het lezen van omvangrijke werken van historici en sociologen. Dat viel tegen! Een van de historici bleek zijn honderden pagina's tellende gortdroge boek te besluiten met de conclusie dat hij het ook niet weet en dat de vraag waarom masturbatie een taboe is maar aan psychologen

doorgespeeld moet worden. Dat schiet niet op! De oplossing? Enkele bladzijden uit mijn boek *Geheime delen* knippen, het internet op en bibliotheken in duiken om theologen, historici, classici, artsen, seksuologen, kunstkenners, kunstenaars, filosofen, schrijvers, poëten, musici en feministen te raadplegen, om daar vervolgens een verhaal van te maken. Dat begint vrolijk, het eindigt helaas enigszins in mineur! De hoofdstukken over schrijvers, dichters en kunstenaars zijn bestemd voor de ware cultuurminnaars en -minnaressen. Alvorens ik begin nog even dit versje:

Vroeger had ik een klasgenootje,
hij heette Erik.
Hij zei altijd:
mijn naam is Erik,
en als ik zin heb masturbeer ik!

Over leeftijden, locaties
en frequenties

Doet iedereen het? Of heeft iedereen het gedaan? Het antwoord is ja! Voor sommige mensen is masturbatie zelfs het hoogtepunt van de dag. De fameuze vrouwenarts Hector Treub zei het bondig: 'Geonaneerd hebben we allemaal en zij die zeggen dat ze het nooit gedaan hebben, doen het nog!' Ongetwijfeld heeft Treub zijn uitspraak ontleend aan twee beroemde Duitse zenuwartsen. Professor Berger schreef al veel eerder: 'Die Masturbation ist eine so verbreitete Manipulation, dass von 100 jungen Männern und Mädchen 99 sich zeitweilig damit angeben, und der hundertste, der reine Mensch, die Wahrheit verheimlicht,' en Moll schreef: 'Wer es bestreitet, je onaniert zu haben, hat es oft nur vergessen.'

Kleine kinderen

Niet alleen geslachtsrijpe personen masturberen, ook kleine kinderen stimuleren zichzelf. Tweejarigen doen het soms door de beentjes ritmisch tegen elkaar te spannen en te ontspannen. Ook de handen worden wel gebruikt. De Deense onderzoekers Hansen en Balslev analyseerden video-opnames van twee jongetjes en elf meisjes en zagen hen onder andere op de luiers drukken, soms met de handen dan weer met speelgoed. Geheel ten onrechte worden kleine kinderen soms naar een kinderneuroloog verwezen op verdenking van het bestaan van epileptische aanvallen, terwijl het gaat om een bewegingspatroon dat wijst op masturbatie, vaak in combinatie met zweten, blozen en een versnelde ademhaling. De piekleeftijd ligt op circa vijf jaar. In een enkel geval is masturbatie

een uiting van negatieve emoties. Kinderpsychiaters beschouwen het als abnormaal als kinderen van die leeftijd met hun mond de geslachtsdelen van andere kinderen beroeren, laat staan die van volwassenen. Datzelfde geldt voor tongzoenen, het imiteren van geslachtsgemeenschap en het inbrengen van voorwerpen in de vagina of anus.

Deze kleine kinderen ontdekken dat 'gewone' masturbatie een lekker gevoel geeft. Het is anders dan de masturbatie op latere leeftijd waarbij men doorgaans een orgasme probeert te bereiken. Ouders maken zich doorgaans zorgen over masturbatie van hun jonge kinderen, maar het verschijnsel is volstrekt normaal.

De bekende schrijfster en psychologe Yvonne Kroonenberg beschrijft in een van haar boeken een masturbatiescène van een kind:

Ik was op bezoek bij een jong gezin. De ouders en ik zaten aan de keukentafel thee te drinken, de oudste zoon was buiten aan het spelen, het dochttertje van zes lag op de bank te masturberen. Je kon het niet duidelijk zien, ze lag languit op haar buik te rijden, maar haar vader wist wat ze aan het doen was.

'Hou daarmee op, Marieke!' zei hij terloops. De moeder wierp een blik op de sofa en haalde haar schouders op. 'Toen ze drie was,' zei ze verontschuldigend, 'had ze een teddybeer die ze tussen haar benen klemde. We verbieden het niet, maar we ontmoedigen haar soms. Het staat zo raar.'

Kroonenberg voegt eraan toe dat het haar niet verkeerd leek. 'Dan weet ze de weg alvast en sommige dingen kun je maar beter vroeg leren.'

Niet iedereen is dat met haar eens, zoals blijkt uit een affaire over een op seks beluste peuter in Zoetermeer. Groot nieuws in 2007 in de grootste ochtendkrant van Nederland. Op de rooms-katholieke basisschool De Floriant was grote onrust ontstaan toen duidelijk werd dat een vierjarig meisje uit groep 1 een zesjarig meisje uit groep 3 meerdere malen tot vergaande seksuele han-